

Testimoni destacat de l'arquitectura del Temple, el vell castell s'ha vestit de gala. És a punt per explicar-vos la seva història i us espera, pacient, dalt d'un tossal.

CASTELL DE GARDENY

Domus Templi

GRAN PART DEL LLEGAT templer de l'antiga Corona d'Aragó queda recollit en la Ruta Domus Templi, que agrupa els castells de Miravet, Montsó, Penyíscola, Tortosa i Gardeny. Vista la feina feta en aquest cas, cal dir que el castell de Gardeny s'havia quedat –aquests últims anys– una mica enrere en la seva adaptació com a punt de difusió de l'orde del Temple. Avui, per sort, ja no és així. Les portes són obertes; traspasseu-les amb les orelles i els ulls ben atents.

Els dos turons

Quan de lluny us apropau a Lleida, la imatge del turó de la Seu Vella retallada en el cel us donarà la benvinguda. El gran recinte fortificat amb la magnífica catedral i el castell del Rei, també conegut com la Suda, conformen un conjunt monumental que s'ha guanyat a pols la representació de la imatge de la ciutat.

Però avui us parlarem de l'altre turó, una mica més baix i allunyat de la ciutat, i molt lligat també

a la història lleidatana. La gran superfície del turó de Gardeny i la magnífica panoràmica i situació de control sobre la ciutat el van fer especialment

adequat com a base d'operacions militars. De fet, la major part dels exèrcits que van arribar a conquerir-lo en van fer aquest ús. Pel castell hi van passar al llarg dels segles importants estratègics, com el mateix Juli Cèsar, l'any 49 aC, en la seva lluita contra els pompeians Afrani i Petreu, instal·lats a Ilerda.

Molts segles més tard, l'any 1149, quan es va conquerir la ciutat als àrabs, els templers van rebre diversos béns en compensació per l'ajuda prestada en el setge. Entre aquests s'inclouia el turó de Gardeny.

SORTIM COM S'HI ARRIBA

Tant si arribeu a Lleida per autovia o per autopista, entrareu a la ciutat pel pont de la Universitat. Seguiu pel passeig de Ronda fins a la plaça dels Pagesos. Gireu a mà esquerra fins que trobeu el carrer Venus (és el segon desviament a mà esquerra) i comenceu a enfilarr cap al turó de Gardeny. Només cal seguir-ne les indicacions.

La casa templera

Fra Pere de Cartellà protagonitza la primera referència que es troba de la comanda de Gardeny, datada

▶ Panoràmica urbana

El castell de Gardeny és a tocar de Lleida, en un extrem. Ofereix, de fet, una bona panoràmica de la ciutat.

l'any 1156. Aquest primer comanador de ben segur que ho va ser pels mèrits aconseguits en la seva activa participació en el setge de la ciutat. La casa

templera va rebre amb els anys nombroses aportacions que venien, en gran part, de la petita noblesa i així va aconseguir reunir un extens i important patrimoni. Aviat, per tal de poder administrar-ne els nombrosos béns, va sorgir la necessitat de crear nous càrrecs d'administradors i instituir noves comandes que, depenent de la de Gardeny, tenien el seu propi funcionament. Van ser els casos de Corbins i Barbens.

Amb motiu d'aquest creixement, i de la importància de l'orde, cap al segle XIII, la Casa de Gardeny es va convertir en un dels principals centres de decisió templers de la Corona d'Aragó. El castell va estar en mans del Temple des del segle XII fins al XIV i va passar després, com la majoria dels béns d'aquest orde, a mans dels hospitalers, que van quedar-se el castell i en van administrar les pertinençes prop de quatre segles més.

SORTIM RESTAURANT I ALLOTJAMENT

Can Miquel

 Cuina lleidatana tradicional i contemporània.

Els seus cèlebres cargols són a la llauna amb allioli i vinagreta. També fan carns (entrecot, conill, etc.) i peixos (rap, lluç, llobarro) a la brasa. S'hi menja per uns 30 €.

*C/ Templers, 9
Lleida
Tel. 973 271 055*

Cal Princesa

 Cal Princesa dona nom a una gran finca situada als afores de Bellvís. Dins la finca hi ha la casa de tres plantes, amb jardí i piscina. Capacitat màxima per a onze persones. El preu per cap de setmana és de 458 €.

*Camí del Poal, s/n
Tel. 973 400 265
Bellvís
www.calprincesa.com*

El centre d'interpretació

Del conjunt monumental veureu que en destaquen la torre residencial, construcció sòlida de dues plantes amb diverses dependències, i el temple, un edifici annex aixecat en honor a Santa Maria de Gardeny, una marededéu que antigament va ser objecte de gran devoció popular.

En molts llocs hi veureu diferents pintades i grafitis que en mostren el passat recent com a caserna militar i l'estat d'abandó dels últims anys. La decidida

actuació de l'Ajuntament de Lleida, mitjançant una rehabilitació senzilla i funcional, però molt respectuosa amb l'entorn, us permetrà conèixer a fons com era la casa templera de Gardeny.

La visita us farà reviure els ideals de l'orde del Temple, i entendre com hi vivia la missió monacal. Us hi espera, doncs, un interessant recorregut audiovisual per la història de l'orde i la seva relació amb la comanda de Gardeny, mitjançant un apassionant viatge als segles XI, XII i XIII, l'època de les croades i la Reconquesta.

Un cop feta la visita, no us perdeu les magnífiques vistes des de la terrassa de la fortalesa que, sense necessitat de cap suport tècnic, parlen per si mateixes. ■

Per saber-ne més

Turisme de Lleida: Tel. 902 250 050
www.turismedelleida.com

sortim DE CONCURS

ELS DOS CAVALLERS

Sovint us haureu fixat que es representa els templers amb la imatge de dos cavallers compartint un mateix cavall. Sabeu per què? Envieu les respostes a **castells@castellscatalunya.com** i indiqueu-hi el vostre nom. Els encertants rebreu un **2x1**

per la visita guiada al castell de Gardeny. **Solució del concurs anterior:** Pel coll de Panissars hi passava el camí de Barcelona a Perpinyà, posteriorment desplaçat al coll del Pertús.